

พระนิพพานอยู่ที่ไหน

พระ

นิพพานนั้นอยู่ที่ตรงไหน พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสเอาไว้ว่า ไม่ใช่โลกนี้ ไม่ใช่โลกอื่น ไม่ใช่อยู่ที่บนดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ หรือดวงดาว ไม่ใช่ดินน้ำลมไฟอย่างที่เราได้เห็นด้วยตาเนื้อ แต่อายตนะนั้นมีอยู่ ท่านว่าเอาไว้อย่างนั้นอายตนะนั้นมีอยู่

ไปไม่ถึงด้วยยวดยานพาหนะอันใดทั้งสิ้น จะไปด้วยรถ ด้วยเรือ ด้วยจรวด ด้วยอะไรก็แล้วแต่ ไปกันไม่ถึงทั้งนั้น ไม่มีการไป ไม่มีการมา ไม่มีการนอน มีแต่นั่งเข้านิโรธสมบัติสงบนิ่งอยู่ในนั้นนะ เรียกว่า อายตตนิพพาน แล้วก็อยู่ในกาย ยาววา หนาคืบ กว้างศอก ที่เราอาศัยนั่งขัดสมาธินั่นแหละ อยู่ในตัวของเรานี่เอง ไม่ได้อยู่ที่ตรงไหนเลย

ที่นี้พอพูดถึงในตัวของเรา พวกเราบางท่านก็จะนึกไปถึงตับไตไส้พุงอะไรต่างๆ ว่าสิ่งเหล่านี้จะเป็นที่สังสิตของพระนิพพานได้อย่างไร

หนทางนั้นมีอยู่ที่จะเข้าถึง มัชฌิมาปฏิปทา ตถาคเต อภิสัมพุทธา คือให้เข้าไปตรงกลางของตัวเอง

ถ้าเราเอาเส้นเชือกซึ่งจากสะดือทะลุไปข้างหลังเส้นหนึ่ง จากขวาทะลุซ้ายไปอีกเส้นหนึ่ง เส้นเชือกตัดกันตรงกลางก็กั้นเหนือขึ้นมาจากจุดนั้น ๒ นิ้วมือ เรียกว่า **ฐานที่ ๗** ตรงนี้คือทางไปสู่พระนิพพานของทุกๆ คนในโลก เป็นทางหลุดทางพ้น เป็นทางเข้าถึงความสุขอันเป็นอมตะ อยู่ตรงนี้ที่เดียว ไม่ใช่อยู่ที่ไหน ไม่ใช่อยู่ในป่าในเขา ในห้วย ในหนอง ในคลอง ในบึง หรือตามจักรวาลน้อยใหญ่ต่างๆ แต่อยู่ตรงนี้

ถ้าเราเอาใจของเรามาหยุดนิ่งให้ถูกส่วน ตรงฐานที่ ๗ ตรงนี้ ไม่ช้าจะเข้าถึงดวงปฐมมรรค จะเห็นทางเบื้องต้นไปสู่พระนิพพาน เป็นดวงใสๆ คล้ายกับเพชร กลมรอบตัว อย่างเล็กโตเท่ากับดวงดาวในอากาศ อย่างกลางก็ขนาดพระจันทร์ในคืนวันเพ็ญ อย่างใหญ่ก็ขนาดพระอาทิตย์ยามเที่ยงวัน เรียก

ว่า ปฐมมรรค เป็นหนทางเบื้องต้นที่จะไปสู่พระนิพพาน ที่
พระพุทธเจ้าตรัสให้พอใจในพระนิพพานก็หมายความว่า ให้
เอาใจมาหยุดนิ่งอยู่ที่ตรงนี้ ให้เกิดความพอใจอยู่ที่ตรงนี้ อย่า
ไปพอใจในโลกามิส ในรูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส ธรรมารมณ์
ให้เอาใจมาหยุดนิ่งอยู่ที่ตรงนี้ หยุดกันให้ถูกส่วนทีเดียว พอ
ถูกส่วนก็เห็นดวงใส เป็นปฐมมรรคเกิดขึ้นอยู่ภายใน

ดวงใสนี้ไม่ใช่ใครทำให้มีขึ้น หรือไปสร้างเป็นมโนภาพ
ไม่ใช่อย่างนั้น พอหยุดแล้วก็จะเข้าถึง คำว่า เข้าถึง แสดงว่า
สิ่งนี้มีอยู่แล้วในตัวของเรา เป็นดวงใสๆ กลมรอบตัวทีเดียว อยู่
ที่ตรงนี้ นี่แหละเรียกว่าปฐมมรรค หนทางเบื้องต้นไปสู่พระ
นิพพาน

เมื่อใจหยุดถูกส่วนที่กลางปฐมมรรค พอถูกส่วนเข้า
เดียวก็เห็นหนทางต่อไปอีก เห็นศีล สมาธิ ปัญญา วิมุตติ
วิมุตติญาณทัสสนะ ที่เราเคยได้ยินได้ฟังกันบ่อยๆ ว่า ศีล สมาธิ
ปัญญา วิมุตติ วิมุตติญาณทัสสนะ ๕ อย่างนี้เป็นเครื่องนำใจ
ให้หลุดพ้น สิ่งที่เราได้ยินได้ฟังก็มาจากสิ่งที่พระพุทธเจ้า
ท่านได้เห็น เห็นจากตัวของท่าน ที่เรียกว่า ตรัสรู้

ตรัสรู้ แปลว่า ความรู้ที่เกิดจากความเห็นแจ้ง เห็นด้วยธรรมจักขุ ดวงตาธรรมของท่านเห็นไปตามลำดับอย่างนี้ เห็นอยู่ในกลางตัวของท่าน แล้วก็เห็นกายต่างๆ ซ้อนกันอยู่ภายใน

เห็นกายมนุษย์ละเอียดซ้อนอยู่ในกายมนุษย์หยาบ

เห็นกายทิพย์ซ้อนอยู่ในกายมนุษย์ละเอียด

เห็นกายรูปพรหมซ้อนอยู่ในกายทิพย์

เห็นกายอรูปพรหมซ้อนอยู่ในกายรูปพรหม

เห็นกายธรรมซ้อนในกายอรูปพรหม

แล้วก็เห็นกายธรรมในกายธรรมเข้าไปเรื่อยๆ เข้าไปตามลำดับอย่างนี้ จนกระทั่งเข้าไปสุดกาย กายที่สุด ที่สะอาด บริสุทธิ์ หลุดพ้นจากกิเลสอาสวะทั้งหลาย กายธรรมองค์ที่สุดนั้นแหละจึงจะไปสู่พระนิพพานได้

ถ้าเปรียบแล้วการไปสู่พระนิพพาน ก็เหมือนกับรถหลายๆ ผลัด อย่างเช่นถ้าเราจะไปจากกรุงเทพฯ ถึงเชียงใหม่ เราก็ต่อรถไปหลายๆ ผลัด ผลัด ๑ มาส่งที่รังสิต อีกผลัดหนึ่งส่งต่ออยุธยา ถึงอ่างทอง สิงห์บุรี ชัยนาท เรื่อยไปตาม

ลำดับ จนกระทั่งถึงลำพูน แล้วก็เชียงใหม่

ในตัวของเรา ก็เช่นเดียวกัน กว่าที่จะเข้าไปถึงอายต-
นิพพานได้ ก็จะต้องอาศัยกายต่างๆ เป็นทางผ่านของใจ ส่ง
กันต่อๆ ขึ้นไปตามลำดับ ตั้งแต่กายมนุษย์ กายทิพย์ กาย-
รูปพรหม กายอรูปพรหม แล้วก็กายธรรม แล้วก็กายธรรม
ในกายธรรมเข้าไปตามลำดับ อย่างนี้แหละจึงจะถึงพระ
นิพพานได้

กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๕